

Onderwijs- en examenregeling 2018-2019

Summa Procestechnologie

Kwalificatiedossier : Leidinggeven op basis van vakmanschap
Crebonummer : 23075

Opleiding : **Technisch Leidinggevende**
Crebonummer : 25161

Niveau : 4
Leerweg : BBL

Opleidingsduur : 1 jaar
Cohort : 2018-2019

28 juni 2018

Beste student,

In deze Onderwijs- en Examenregeling (OER) vind je informatie over de opleiding waar jij voor gekozen hebt.

1. Hoe is de opleiding opgebouwd?
2. Wat leer je binnen de opleiding?
3. Welke examens krijg je?
4. Wanneer krijg je je diploma?
5. Met welke regelingen heb je te maken bij Summa
6. Overzicht onderwijs- en BPV-uren

Behalve de OER is er ook [een informatiegids](#) met allerlei wetenswaardigheden voor studenten van Summa. Kijk die ook een keer goed door.

Leeswijzer

Je komt gele blokken en blauwe tekst met links tegen in deze OER. Als je klikt (*ctrl + klikken*), krijg je meer informatie, zoals een filmpje of een schema.

Voor vragen over deze OER kun je terecht bij jouw loopbaanbegeleider.

Veel succes tijdens jouw opleiding, we helpen je graag het beste uit jezelf te halen!

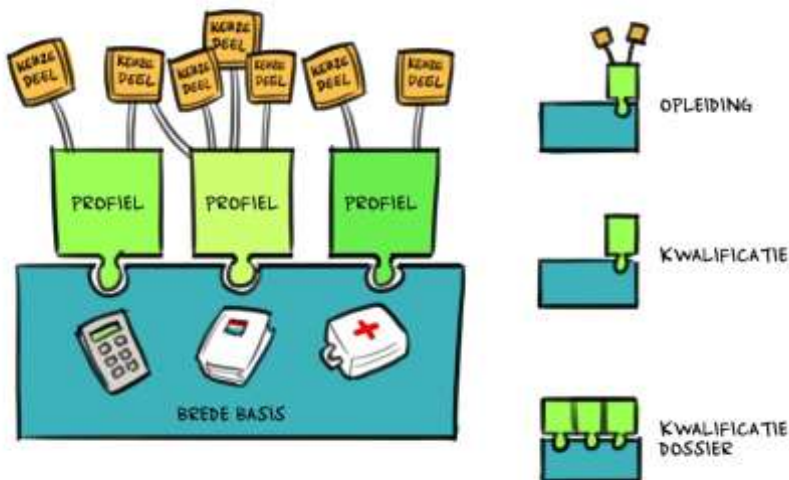
Inhoudsopgave

1. Hoe is de opleiding opgebouwd?	4
1.1. Het kwalificatiedossier en keuzedelen	4
1.2. Het onderwijs- en het examenprogramma	4
1.3. De diploma-eisen	5
2. Wat leer je binnen de door jou gekozen opleiding?	6
2.1 Wat houdt het beroep van Technisch Leidinggevende in?	6
2.2 Hoe zit de opleiding in elkaar?	6
2.3 Inhoud van het basisdeel	8
2.4 Inhoud van het profieldeel	8
2.5 De keuzedelen	9
2.6 Algemeen basisdeel (geldt voor iedere mbo-student)	10
2.7 Het loopbaanprogramma	11
2.8 Het Burgerschapsprogramma	12
2.9 Beroepspraktijkvorming	14
2.10 Studiepunten	16
2.11 Ontwikkelingsgerichte beoordeling	16
2.12 Bindend studieadvies	16
2.13 Activiteiten in het onderwijs- en loopbaanprogramma	17
3. Examinering binnen de opleiding	21
3.1 Het examenprogramma	21
3.2 Vormen van examens	24
3.3 Landelijke eisen Nederlands, rekenen en Engels	27
3.4 Veel voorkomende vrijstellingen	27
3.5 Regelingen met betrekking tot examens	28
4. Wanneer krijg je jouw diploma?	28
5. Relevante regelingen	28

1. Hoe is de opleiding opgebouwd?

1.1. Het kwalificatiedossier en keuzedelen

Elke mbo-opleiding is gebaseerd op een kwalificatiedossier. De opleiding bestaat uit verschillende onderdelen: de gemeenschappelijke basis met beroepsgerichte en generieke onderdelen, één profieldeel (= de kwalificatie) en een aantal keuzedelen.

[Klik hier](#) als je meer wilt weten over de kwalificatiestructuur van het MBO.

In hoofdstuk 2 lees je meer over de inhoud van [de brede basis](#), [het profiel](#) en [de keuzedelen](#).

1.2. Het onderwijs- en het examenprogramma

Bij het Summa College zijn de opleidingen in twee programma's opgedeeld:

- a. het onderwijsprogramma
- b. het examenprogramma

Het **onderwijsprogramma** bestaat uit drie leerlijnen.

1. Integrale leerlijn
2. Basisleerlijn
3. Loopbaanleerlijn

[Klik hier](#) en kijk in hoofdstuk 2.6 van de informatiegids als je meer wilt weten over de leerlijnen.

In [paragraaf 2.10](#) van deze OER vind je de onderwijsactiviteiten per leerlijnen.

Het **examenprogramma** omvat alle examens die je moet maken binnen jouw opleiding. Alles over de examens vind je in [hoofdstuk 3](#).

1.3. De diploma-eisen

Om je diploma te behalen, moet je voldoen aan de volgende eisen:

1. Je hebt voldoende behaald (minimaal een 6 of een voldoende) voor examens die horen bij de kerntaken van jouw opleiding;
2. Je hebt examen(s) afgelegd in het keuzedeel/de Keuzedelen;
3. Je voldoet aan de landelijke eisen die gesteld worden aan Nederlands en rekenen;
4. Je voldoet aan de landelijke eis van Engels als je een niveau 4-opleiding volgt;
5. Je voldoet aan de inspanningsverplichting van Loopbaan en Burgerschap;
6. Je beroepspraktijkvorming (BPV) is met een voldoende beoordeeld, in samenspraak met het leerbedrijf.

Om je diploma te behalen, moet je aan alle eisen voldoen.

In deze OER vind je over alle onderdelen meer informatie. In [hoofdstuk 4](#) worden de eisen toegelicht.

2. Wat leer je binnen de door jou gekozen opleiding?

Welkom op de opleiding.

Je hebt gekozen voor de opleiding Technisch Leidinggevende. Dit is een éénjarige specialistenopleiding, mbo-niveau 4. In dit hoofdstuk wordt uitgelegd wat dit beroep inhoudt en welke onderwerpen in deze opleiding aan bod komen.

2.1 Wat houdt het beroep van Technisch Leidinggevende in?

De Technisch Leidinggevende kan werkzaam zijn in verschillende sectoren, meestal als meewerkend voorman. De 'span of control' verschilt per leidinggevende. De context waarbinnen hij zijn leidinggevende taken vervult, kan onder andere projectleiderschap/management of het leiden van een afdeling of vestiging binnen een sector of organisatie zijn. De Technisch Leidinggevende voert leidinggevende taken uit, meestal naast zijn reguliere werkzaamheden. Hij is in staat om anderen aan te sturen, invloed uit te oefenen op andere partijen, zaken te regelen en situaties naar zijn hand te zetten. Het omgaan en werken met medewerkers vraagt van de beroepsbeoefenaar flexibiliteit en creativiteit om passende oplossingen te bedenken voor knelpunten of problemen die zich voordoen in de werkuitvoering en/of in de samenwerking in zijn team. Hij houdt zich bezig met regelen en organiseren, durft beslissingen te nemen en draagt daarvoor verantwoordelijkheid, handelt op eigen initiatief binnen de gegeven bandbreedte en delegeert taken. Hij is sociaal en communicatief vaardig en zet deze vaardigheden in bij gesprekken met medewerkers, leidinggevende en derden en te luisteren naar (klant)vragen en samenwerken te stimuleren. Hij is gedisciplineerd en consequent in zijn optreden om voor medewerkers duidelijkheid uit te stralen en als voorbeeld te dienen. Hij heeft als opdracht om een veilige, optimale werkomgeving te creëren met de juiste randvoorwaarden voor het team, de afdeling, het project, etc., zodat doelstellingen zo efficiënt mogelijk behaald worden.

2.2 Hoe zit de opleiding in elkaar?

De opleiding Technisch Leidinggevende die jij volgt valt onder het middelbaar beroepsonderwijs (mbo). Iedere opleiding binnen het mbo is gebaseerd op een landelijk geldend kwalificatiedossier (KD), voor jou is dat het KD 'Leidinggeven op basis van vakmanschap'. Hierin is beschreven wat je allemaal moet weten en kunnen om het beroep van Technisch Leidinggevende goed te kunnen uitvoeren. Dit worden de kwalificatie-eisen genoemd. De mbo-opleiding Technisch Leidinggevende bestaat uit twee delen: een basis- en een keuze-deel.

Het verschil tussen deze delen wordt verderop in deze paragraaf uitgelegd.

In een beroepsopleiding heb je te maken met beroepsgerichte eisen die bestaan uit vak-kennis en vakvaardigheden die je nodig hebt om het beroep van Technisch Leidinggevende goed te kunnen uitoefenen. Deze eisen staan beschreven in het basisdeel.

Deze wettelijke eisen zijn tot stand gekomen in samenwerking met het bedrijfsleven.

De beroepsgerichte eisen komen tot uiting in kerntaken, werkprocessen en competenties. Kerntaken zijn activiteiten die je in jouw beroep moet uitvoeren en die steeds weer terugkomen. Iedere kerntaak bestaat uit werkprocessen. Dat zijn de stapjes die bij de (kern)taak horen.

Om de kerntaken en werkprocessen goed uit te kunnen voeren, moet je beschikken over competenties. Een competentie is een vermogen dat kennis, inzicht, houding en vaardigheidsaspecten omvat om doelen te bereiken. Het gaat in elk geval om dat wat je moet kunnen als je je beroep uitoefent. Voorbeelden van competenties zijn: 'vakdeskundigheid toepassen', 'aansturen', 'met druk en tegenslag omgaan', 'plannen en organiseren', 'op de behoeften en verwachtingen van de "klant" richten', 'ondernemend en commercieel handelen', 'beslissen en activiteiten initiëren'.

Naast bovengenoemde vakkennis en -vaardigheden worden voor het uitoefenen van je beroep ook specifieke beroepsgerichte eisen gesteld op het gebied van Nederlands, Engels en rekenen. Deze worden niet als aparte vakken gegeven, maar zijn verwerkt in de beroepsopdrachten (modules). De toetsing van deze beroepsgerichte eisen komen terug in het beroepsgerichte examen dat je aan het einde van je opleiding moet afleggen.

Voor Nederlands, rekenen en Engels moet je in de eerste twee maanden van de opleiding intaketoetsen maken. Als je laag scoort op deze intaketoetsen krijg je extra oefening of les van je taal- of rekendocent, zodat je je niveau voor het betreffende vak of vakken kunt verhogen.

In onderstaande tabel staan de twee kerntaken met bijbehorende werkprocessen die in deze specialistenopleiding aan bod komen: één kerntaak in het basisdeel en één kerntaak in het profieldeel.

Kerntaken en werkprocessen van de Technisch Leidinggevende		
Kerntaak	Werkproces	
Kerntaak B1-K1: Geeft direct leiding aan medewerkers/ projecten	B1-K1-W1	Plant en verdeelt de werkzaamheden
	B1-K1-W2	Begeleidt medewerkers bij werkzaamheden
	B1-K1-W3	Wisselt informatie uit met medewerkers (in werkoverleg)
	B1-K1-W4	Bewaakt de voortgang van de werkuitvoering
	B1-K1-W5	Communiqueert met derden
	B1-K1-W6	Administreert en archiveert gegevens
Kerntaak P2-K1: Geeft leiding aan technische werkzaamheden	P2-K1-W1	Inventariseert en bestelt materialen en middelen
	P2-K1-W2	Regelt (preventief) onderhoud van werkplek / locatie en arbeidsmiddelen
	P2-K1-W3	Voert eindcontrole uit

Profieldeel

 Profiel-
 deel

Klik [hier](#) om naar het kwalificatiedossiers te gaan. Hier vind je de kerntaken en werkprocessen.

In het kwalificatiedossier kun je in het hoofdstuk 'Overzicht van het kwalificatiedossier' de werkprocessen die bij de opleiding horen vinden.

2.3 Inhoud van het basisdeel

Het beroepsgerichte basisdeel dat in de vorige paragraaf staat beschreven, is de kwalificatie (het beroep) van Technisch Leidinggevende.

In het eerste half jaar van de opleiding Technisch Leidinggevende komt het basisdeel van de van de opleiding aan bod, dit beslaat circa 50% van de studielast. De basis van het kwalificatiedossier bestaat uit twee delen:

- Het beroepsgerichte basisdeel weerspiegelt het wezen van de beroepsgroep in de vorm van kerntaken, vakkennis, vaardigheden en kenmerkende houdingsaspecten die de Technisch Leidinggevende in het betreffende werkveld nodig heeft.
- De generieke kwalificatie-eisen die per niveau vastgesteld zijn voor Nederlands, Engels, rekenen en Loopbaan & Burgerschap.
In paragraaf 2.6 vind je een toelichting op de generieke onderdelen.

Klik [hier](#) voor meer informatie over de generieke onderdelen.

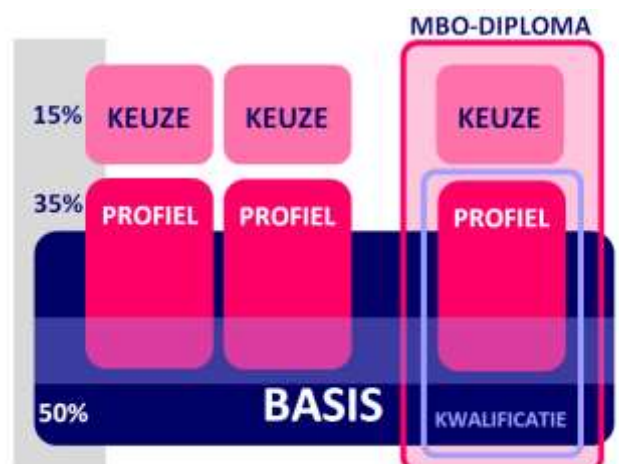
2.4 Inhoud van het profieldeel

Naast gemeenschappelijke elementen in het basisdeel zijn er ook verschillen tussen de beroepen in het kwalificatiedossier. Die specifieke kenmerken van de kwalificatie worden beschreven in het profieldeel. In het kwalificatiedossier Leidinggeven op basis van vakmanschap zijn twee profielen opgenomen, waaronder het profiel van de Technisch Leidinggevende.

Het profiel bestaat ook uit kerntaken en werkprocessen. Deze zijn voor de verschillende kwalificaties (deels) verschillend.

In het tweede deel van de opleiding Technisch Leidinggevende komt het profieldeel van de opleiding aan bod, dit beslaat circa 35% van de studielast.

Profiel en basis samen vormen de kwalificatie binnen het kwalificatiedossier.

2.5 De keuzedelen

Binnen jouw opleiding bestaat een deel van het programma uit keuzedelen. Dit is nieuw in de mbo-opleidingen. Daardoor kunnen er nog wijzigingen optreden tijdens je opleiding. Voor jouw opleiding geldt een keuzedeelverplichting van 240 klokuren. Een keuzedeel kan bestaan uit lessen, BPV en/of zelfstudie.

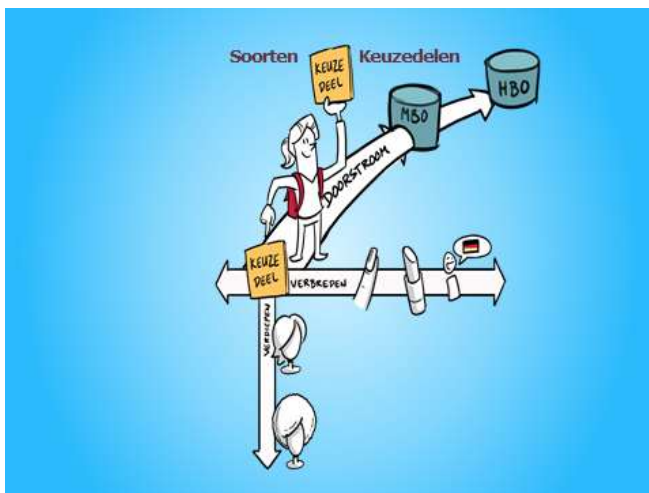
Er zijn verschillende soorten keuzedelen:

- Om je te specialiseren in een onderdeel van je beroep (verdiepen);
- Om iets extra's te leren wat je goed bij je beroep kunt gebruiken (verbreden);
- Om je voor te bereiden op doorstromen naar een hoger niveau mbo of naar het hbo (doorstromen).

Met keuzedelen kun je jezelf in de branche waarin je werkt dus verder verdiepen of verbreden. Keuzedelen vergroten ook de kans om een baan te vinden en maken het doorstromen naar een vervolgopleiding makkelijker.

De keuzedelen kunnen worden uitgevoerd in de tweede, derde en/of vierde onderwijsperiode van leerjaar 1 van je opleiding. Dit is afhankelijk van het (leer)bedrijf waar je werkt en de eigen keuzes die je hierin maakt.

Als je op het plaatje hieronder klikt, komt er een filmpje met meer informatie over de opzet van mbo-opleidingen.

[Klik hier](#) als je meer wilt lezen over de keuzedelen

Jouw opleiding biedt een aantal keuzedelen aan die bij jouw beroep passen. Soms wordt een keuzedeel voor alle studenten aangeboden: dit gebeurt als een keuzedeel heel belangrijk is voor jouw beroep in deze regio. Tijdens de opleiding kun je ook zelf nog keuzedelen kiezen.

Keuzedelen worden altijd afgesloten met een examen en deze resultaten komen op je resultatenlijst. Omdat keuzedelen nieuw zijn in het mbo, kunnen studenten die in 2018-2019 starten met een opleiding nog niet zakken door een onvoldoende voor deze examens. Maar keuzedelen zijn wel een belangrijk onderdeel van je programma: voor elk keuzedeel

zijn bepaalde eisen aan de voortgang gesteld. Bij de start van het keuzedeel word je hierover geïnformeerd.

Binnen jouw opleiding worden vooralsnog de volgende keuzedelen aangeboden, waarvan je er één moet kiezen:

Keuzedeel	Code	Periode	Uren
Praktijkopleider	K0087	In overleg met je loopbaanbegeleider	240 klokuren
Lean en creatief	K0512	In overleg met je loopbaanbegeleider	240 klokuren

Je maakt de keuze welk keuzedeel je wilt volgen en wanneer je die wilt uitvoeren in overleg met je loopbaanbegeleider.

Samen met de werkgevers is afgesproken welke keuzedelen geschikt zijn bij jouw beroep. Daarom is bovenstaand aanbod afgestemd. Omdat keuzedelen een nieuw onderdeel zijn in de mbo-opleidingen, kan het zijn dat er in de loop van je opleiding nog meer keuzedelen beschikbaar komen. Je loopbaanbegeleider zal je daarover tijdig informeren en aangeven welke keuzedelen je bij jouw leerbedrijf kunt kiezen.

Behalve de keuzedelen van je eigen opleiding, kun je soms ook een keuzedeel van een andere opleiding volgen. Als je dit wilt, bespreek je het met je loopbaanbegeleider en dien je een aanvraag in bij de examencommissie. Er zijn bepaalde voorwaarden aan verbonden: jouw programma moet te organiseren zijn.

2.6 Algemeen basisdeel (geldt voor iedere mbo-student)

Nederlands, Engels en Rekenen

Iedere mbo-student moet aan het einde van zijn/haar opleiding voldoende kennis hebben van de Nederlands, Engels en rekenen. Hiervoor leg je een centraal examen af.

In onderstaand schema zie je uit welke onderdelen Nederlands, Engels en rekenen bestaan en op welk niveau je dit volgt.

Nederlands 3F

Lezen	Luisteren	Gesprekken voeren	Spreken	Schrijven/ Taalverzorging
-------	-----------	-------------------	---------	---------------------------

Engels (ERK-niveaus A2 en B1)

Lezen B1	Luisteren B1	Gesprekken voeren A2	Spreken A2	Schrijven/ Taalverzorging A2
----------	--------------	----------------------	------------	------------------------------

Je kunt kiezen voor examinering op een hoger niveau voor Engels

Rekenen 3F

Getallen	Verhoudingen	Metten	Verbanden
----------	--------------	--------	-----------

Bij Engels kun je kiezen voor examinering op een hoger niveau. Meer info hierover kun je vinden op [Regelingen Summa](#) (paragraaf algemene exameneisen Nederlands, Engels en rekenen).

2.7 Het loopbaanprogramma

Binnen de beroepsopleiding die jij volgt, moet je om het diploma te kunnen behalen voldoen aan de inspanningsverplichtingen ten aanzien van loopbaanbegeleiding en het loopbaanprogramma.

Dit is een landelijke eis. Hieronder kun je zien wat de opleiding van jou verwacht in de loopbaanleerlijn.

Loopbaanbegeleiding

Iedere student heeft gedurende het opleidingstraject een loopbaanbegeleider die hem/haar begeleidt tijdens de gehele opleiding. De loopbaanbegeleider heeft regelmatig gesprekken met je.

De loopbaanbegeleider begeleidt je bij de elementen van loopbaanontwikkeling, zoals: studievoortgang en/of stagnatie, studiekeuze en het ontwikkelen van loopbaancompetenties.

Loopbaanprogramma

In het loopbaanprogramma leer je je eigen talenten en kwaliteiten onder woorden te brengen en na te denken over wat je geleerd hebt over het beroep en over jezelf. Je kijkt terug op ervaringen in je BPV, bekijkt wat je daarvan geleerd hebt en wat je daar vervolgens mee wilt doen.

Je start bij aanvang met de leerstof met de opdracht 'Loopbaanchecklist'. Dit is een zelf-onderzoek die aan het einde van de leerstof herhaald wordt om je ontwikkeling in beeld te brengen en te beoordelen. Het zelfonderzoek geeft inzicht in de ontwikkelmogelijkheden in je loopbaan.

In het loopbaanprogramma 'Werken aan je loopbaan' word je door de docent begeleid. De opdrachten worden gemaakt in de aangeleverde formats uit dit programma. De uitgevoerde en uitgewerkte opdrachten uit de leerstof worden beoordeeld op inhoud en kwaliteit. Dit gebeurt zowel tussentijds als aan het einde van de leerstof.

De beoordeling door de docent vindt plaats met behulp van een checklist waarin staat welke opdrachten de student gemaakt moet hebben. Als alle onderdelen voldoende zijn bevonden, wordt het onderdeel Loopbaan in zijn geheel afgesloten met 'voldaan'. Als jij én de docent van mening zijn dat de uitgevoerde opdrachten zich lenen voor toetsing, kan de afrondende beoordeling plaatsvinden. De afrondende beoordeling bestaat uit een formele check of de opdrachten volledig zijn en voldoen aan de gestelde eisen en richtlijnen. Hierbij maakt de docent gebruik van de beoordelingslijst met beoordelingscriteria die bij iedere opdracht is bijgevoegd.

Op deze beoordelingslijst staat ook een feedbacklijst waarop de docent kan aangeven wat de leerpunten, verbeterpunten en de gemaakte afspraken met jou zijn.

Het loopbaanprogramma wordt in het gehele eerste jaar van je opleiding doorlopen.

Binnen het loopbaanprogramma ga je de onderstaande competenties ontwikkelen. Hierbij is aangegeven welke opdrachten je daarvoor moet uitvoeren.

Loopbaancompetenties die je verder gaat ontwikkelen		De inspanning die je als student moet leveren: onderstaande modules moeten met een voldoende worden afgerond.
<i>Ontdek je talent</i> (Capaciteitenreflectie)	Wat kun je? Waar ben je goed in? Waar wil je het beste in worden?	Module: Mijn kwaliteiten
<i>Ontdek je passie</i> (Motievenreflectie)	Wat wil je? Wat houdt je bezig? Waar wil je moeite voor doen?	Module: Mijn ideale baan
<i>Ontdek je werkplek</i> (Werkexploratie)	Wat kies je? Welke uitdagingen en dilemma's kom je tegen op je werk/je BPV? Wat voor (soort) werk past bij mij?	Module: Arbeidsmarkt Module: Actief je loopbaan sturen
<i>Zelf aan zet</i> (Loopbaansturing)	Wat ga je ontdekken? Wat ga je oefenen en bewijzen? Wat ga ik doen om mijn opleiding af te maken of werk te vinden?	Module: Plan je loopbaan Module: Actief je loopbaan sturen
<i>In gesprek met</i> (Netwerken)	Wie heb je nodig om je wensen te realiseren? Wie kun je om hulp vragen?	Module: Netwerken Module: Een baan zoeken

2.8 Het Burgerschapsprogramma

Burgerschap is ook een verplicht deel van de opleiding. Burgerschap heeft te maken met politiek, deelnemen aan het arbeidsproces, functioneren als kritisch consument, deel uitmaken van de gemeenschap, omgaan met de verschillende culturen en gezonde leefwijze. Summa Procestechologie heeft bij burgerschap bewust gekozen voor opdrachten die gerelateerd zijn aan het werken in de procesindustrie en die passen bij een volwassen bbl-doelgroep.

De opdrachten zijn zo samengesteld dat de kennis over en het inzicht in de vier dimensies van burgerschap worden verworven. De burgerschapsopdrachten zijn opgenomen in je werkmap.

In onderstaande tabel is aangegeven welke opdrachten je voor burgerschap moet uitvoeren en aan welke burgerschapsdimensie deze gekoppeld zijn.

Dimensies van burgerschap	Beschrijving dimensies burgerschap	De inspanning die je als student moet leveren: onderstaande modules moeten met een voldoende worden afgerond.
<i>Politiek-juridische dimensie</i>	Je bent in staat én bereid om je te verdiepen in de politiek van Nederland en een actieve bijdrage te leveren door bijvoorbeeld te stemmen of mee te denken bij politieke besluitvorming bijvoorbeeld door lid te zijn van de studentenraad.	Opdrachten BUR-4: Consumentenrechten Opdrachten BUR-6: Verslag van een artikel
<i>Economische dimensie</i>	a. Je bent bereid én in staat een bijdrage te leveren aan het arbeidsproces b. Je bent bereid én in staat om op een verantwoorde manier je te gedragen als consument	Opdrachten BUR-2: Invloeden op je bedrijf Opdrachten BUR-3: Consument en Kwaliteit Opdrachten BUR-4: Consumentenrechten
<i>Sociaal maatschappelijke dimensie</i>	Je bent in staat én bereid om deel uit te maken van de samenleving en daar een bijdrage aan te leveren door bijvoorbeeld vrijwilligerswerk te doen.	Opdrachten BUR-1: Social media
<i>Vitaal burgerschap</i>	Je bent bereid én in staat om te reflecteren op je eigen gezondheid en leefstijl. Je bent bereid én in staat zorg te dragen voor je eigen gezondheid en leefstijl als burger én als werknemer.	Opdrachten BUR-5: Vitaliteit Opdrachten LB-4: Vitale begeleider

Kritische denkvaardigheden

Kritisch leren denken maakt onderdeel uit van de opleiding. Je leert hoe je op een actieve manier deel kun nemen aan de samenleving en beroepspraktijk. Tijdens je opleiding wordt aandacht besteed aan:

- Informatie(-bronnen) op waarde schatten en daarbij onderscheid maken tussen argumenten, beweringen, feiten en aannames;
- Het perspectief van anderen innemen;
- Nadenken over hoe eigen opvattingen, beslissingen en handeling tot stand komen.

2.9 Beroepspraktijkvorming

Een beroepsopleiding kan niet zonder de beroepspraktijk, daarom volg je een deel van jouw opleiding in een bedrijf of instelling. We noemen dit de beroepspraktijkvorming (BPV). Tijdens de BPV word je begeleid door een BPV-begeleider (van jouw school) en een praktijkopleider (van het leerbedrijf). Voor iedere BPV-periode worden afspraken gemaakt wat je gaat doen, welke eisen gesteld worden aan de BPV en hoe de BPV beoordeeld wordt. Beroepspraktijkvorming is een belangrijk onderdeel van het beroepsonderwijs. Tijdens de BPV leer je het vak in de praktijk. Omdat Summa Procestechologie vooral medewerkers opleidt die al een baan bij een leerbedrijf hebben, is de BPV stevig in de opleiding verankerd.

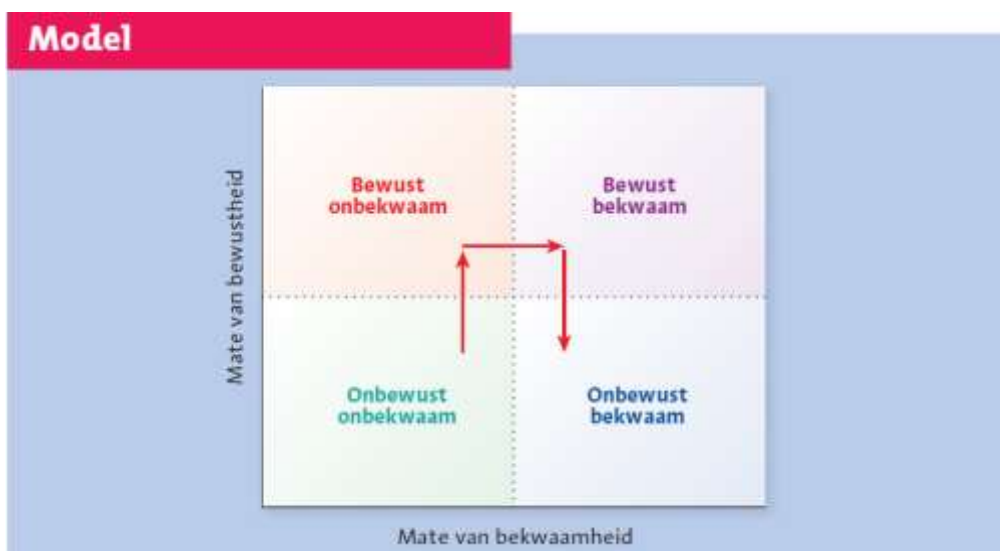
Leren in de beroepspraktijk

De opleiding gaat uit van reële leersituaties in de beroepspraktijk. In de BPV ga je aan de slag als leidinggevende van een team, afdeling of project en geef je direct leiding aan jouw medewerkers op de werkvloer. In veel gevallen ben je een meewerkend leidinggevende. Naast je leidinggevende taken ben je expert op het technisch vakgebied waarin je werkzaam bent.

Je stuurt medewerkers aan vanuit het oogpunt van tijd, kosten en kwaliteit. Je bent (mede) verantwoordelijk voor de kosten, planning, taakverdeling, inzet van materialen en middelen, efficiency en productiviteit. Je begeleidt jouw medewerkers, ondersteunt en coacht ze waar nodig. Je informeert en instrueert collega's.

Met de praktijkopdrachten die je vanuit de opleiding meekrijgt, ga je aan de slag in je concrete werksituatie. Voor elke praktijkopdracht staan een aantal studiebelastingsuren. Daarnaast vraagt het inslijpen van vaardigheden en het omzetten van theoretische kennis naar de juiste handelingen oefening en herhaling gedurende langere tijd.

Uitgangspunt hierbij zijn de vier leerstadia van Maslow, zoals weergegeven in onderstaand schema.

Het model laat zien dat je vier fasen doorloopt wanneer een nieuwe vaardigheid of competentie wordt aangeleerd. De eerste fase is onbewust onbekwaam, waarin je je niet bewust bent van een hiaat in je kennis of vaardigheden. In de fase die daarop volgt, bewust onbekwaam, herken je het hiaat, maar heb je nog geen effectieve strategie om dit op te lossen. In de derde fase, bewust bekwaam, weet je een bepaald probleem te benaderen of kan je een bepaalde vaardigheid toepassen, maar dit vereist een grote mate van concentratie. In de laatste fase, onbewust bekwaam, heb je de vaardigheid zodanig eigen gemaakt dat het toepassen ervan als het ware een tweede natuur is geworden, zonder dat het veel concentratie vraagt.

De BPV-opdrachten

In de opleiding moet je verschillende BPV-opdrachten uitvoeren.

Via deze opdrachten ontwikkel je de competenties die nodig zijn voor het uitoefenen van het vak. De praktijkopdrachten voer je op je werkplek uit. Dit kan gebeuren tijdens je werk, maar ook ervoor of daarna. Een praktijkopdracht kan over verschillende onderwerpen gaan die met de theoriemodule of het werkproces te maken hebben. Bijvoorbeeld werkvoorbereiden en plannen, projectmatig werken, situationeel leiderschap, communicatiestijlen bewaken en opvolging, begeleiding en coaching, rol van onderhoud, verbeter technieken etc. Meestal voert je een praktijkopdracht alleen uit, maar soms ook in samenwerking met andere studenten (groepsopdrachten). De praktijkopleider en de docent (bpv-begeleider) begeleiden je voor en tijdens de uitvoering van de praktijkopdracht; de praktijkopleider en jijzelf geven beiden een oordeel over de uitvoering daarvan. In iedere praktijkopdracht wordt precies aangegeven wat je moet doen en waarop je wordt beoordeeld.

Aan de hand van deze opdrachten moet je laten zien dat je de betreffende leerstof beheerst. In de les worden de uitgevoerde praktijkopdrachten met jou en soms ook met je klasgenoten besproken. Hierop volgt een eindgesprek/feedbackgesprek waarin je leerpunten worden aangegeven/benoemd. Soms moet je in de les ook op opdrachten uitvoeren waarbij je wordt geobserveerd door de docent.

De begeleiding in de beroepspraktijk en het beoordelingsboek

Tijdens de BPV word je begeleid door de praktijkopleider in het bedrijf en een docent van Summa Procestechnologie, ook wel BPV-begeleider genoemd. De praktijkopleider ondersteunt en coacht je bij het maken van de opdrachten, de docent licht de opdrachten van tevoren toe, zodat je doelgericht te werk kunt gaan.

De opdrachten die je maakt worden beoordeeld door jezelf, je praktijkopleider en/of je docent. Deze beoordelingen worden vastgelegd op beoordelingslijsten. De ingevulde beoordelingslijsten worden in je portfoliomap opgenomen.

Na iedere praktijkopdracht volgt feedback van de praktijkopleider en docent, dit zijn leerpunten voor de volgende opdracht. Deze feedback legt de praktijkopleider vast in de beoordelingslijsten.

Het is je eigen verantwoordelijkheid je portfolio up-to-date te houden; zowel je praktijkopleider als de docent kunnen om inzage vragen. Het doel van de beoordelingslijsten is om beoordelingen en leerafspraken na afronding van elk praktijkopdracht vast te leggen. Ook de resultaten van de algemene onderdelen (Nederlands, Engels, rekenen, Loopbaan & Burger-schap) worden hierin vastgelegd. Zo ontstaat een beeld van de voortgang in je ontwikkeling

van kennis/inzicht, gedrag en vaardigheden tijdens de opleiding. Je kent hierdoor je leerpunten en weet waar je de focus op moet leggen bij de uitvoering van een volgend opdracht of lesmodule en bij het werken in de praktijk.

De beoordeling van de beroepspraktijk

Tijdens de BPV word je beoordeeld door de praktijkopleider in het bedrijf en je BPV-begeleider (een docent van Summa Procestechologie). Aan het einde van je BPV-periode wordt bekeken of je je BPV hebt behaald. Je BPV wordt met een voldoende beoordeeld als je minimaal 650 BPV-uren hebt gemaakt (door werk of stagelopen op het leerbedrijf) en als je de praktijkopdrachten allemaal behaald hebt; hiervoor worden de beoordelingslijsten gecontroleerd op volledigheid.

Je moet een voldoende beoordeling hebben voor de BPV om je diploma te kunnen behalen.

2.10 Studiepunten

Niet van toepassing.

2.11 Ontwikkelingsgerichte beoordeling

Tijdens de opleiding volgen we jouw voortgang en ontwikkeling op de voet. We doen dit met behulp van ontwikkelingsgerichte beoordelingen. Er wordt gekeken hoe het met je gaat in de verschillende leerlijnen. Je leert ook om goed naar jezelf te kijken (te reflecteren) en afspraken te doen over jouw eigen functioneren.

Zo krijg je een overzicht van je sterke punten en verbeterpunten. Met jouw loopbaanbegeleider maak je afspraken over je studievoortgang. Deze worden vastgelegd in het studentvolgsysteem EduArte.

Ontwikkelingsgerichte beoordelingen vinden plaats tijdens de hele opleiding.

In het onderwijsprogramma zijn ook voorwaardelijke ontwikkelingsgerichte praktijkopdrachten opgenomen. Deze opdrachten moet je succesvol afronden om aan het examen te kunnen deelnemen. De voorwaarden zijn:

- alle praktijkopdrachten die in de opleiding gemaakt moeten worden, moeten behaald zijn of met een voldoende of goed zijn beoordeeld.

2.12 Bindend studieadvies

Tussen de derde en vierde maand van jouw opleiding, krijg je een bindend studieadvies. Je hoort dan of je de opleiding wel of niet mag vervolgen. Dit is een nieuwe wettelijke verplichting in het mbo. Summa heeft hiervoor een procedure opgesteld. [Deze kun je hier vinden](#) (paragraaf Regeling bindend studieadvies).

Je krijgt een positief bindend studieadvies als je de volgende studieresultaten hebt behaald:

- De eerste module 'Werkvoorbereiden en plannen' met een voldoende of goed hebt afgesloten.

Natuurlijk wachten we niet tot het einde van de vierde maand om met je te praten over je studievoortgang te praten. Je hebt hier al over kunnen lezen in het hoofdstukje over de ontwikkelingsgerichte beoordeling (2.11). Voordat je je definitieve bindende studieadvies krijgt, ontvang je eerder in de opleiding een voorlopig studieadvies.

Je krijgt je voorlopige studieadvies in de tweede of derde maand van je opleiding.

Je krijgt je definitieve studieadvies vóór het einde van je vierde maand van je opleiding.

2.13 Activiteiten in het onderwijs- en loopbaanprogramma

Het competentiegerichte leren bij Summa Procestechnologie vindt plaats op de werkplek met herkenbare praktijkopdrachten. De praktijk en het leren op de werkplek staan dus centraal: de praktijk is het vertrekpunt voor het leren. Vanuit de praktijk wordt geleerd door informatie op te zoeken, collega's aan te sturen, invloed uit te oefenen op afnemers en leveranciers, zaken te regelen en situaties naar je hand te zetten. Dit doe je door (integrale) opdrachten uit te voeren.

Klassikale lessen & Open leercentrum

Summa Procestechnologie geeft bij voorkeur onderwijs op het leerbedrijf zelf. Daarvoor wordt ter plaatse een open leercentrum (OLC) ingericht. Maar bij de opleiding Technisch Leidinggevende wordt de opleiding doorgaans klassikaal gegeven op de school van Summa Procestechnologie in Eindhoven. In deze lesmomenten wordt ondersteuning en uitleg gegeven over de te bestuderen theoriebronnen van de opleiding en worden de praktijkopdrachten met elkaar besproken en toegelicht, vragen daarover beantwoord en feedback gegeven. De theorie is ondersteunend en gekoppeld aan de praktijk.

De docenten zijn vakbekwame professionals die gepokt en gemazeld zijn in het beroepenveld. Dat garandeert dat de lessen sterk praktijkgericht zullen zijn. Zij maken gebruik van e-learning en filmpjes om de stof te illustreren en van rollenspellen en vaardigheidstrainingen om het geleerde in te oefenen. De middagen en avonden zijn dus erg interactief!

Tijdens de lesmomenten spreekt de docent ook individueel met studenten over de voortgang, de planning en de opdrachten. De docent kan ook een instructie op de werkvloer (komen) geven.

Naast de klassikale lessen kan de student ook zelfstandig studeren in het OLC van de school of op zijn leerbedrijf. Minimaal twee keer per jaar heeft de docent een gesprek met de praktijkopleider van jouw bedrijf om je BPV-vorderingen te bespreken.

De BPV-begeleider (de docent) maakt van ieder gesprek een verslag dat hij vastlegt in het studentvolgsysteem (EduArte) van onze school. Dit verslag maakt onderdeel uit van je zorgdossier.

De opleiding bestaat uit vijf modules waarin alle werkprocessen van de opleiding aan bod komen: werkvoorbereiden en plannen, leiderschap, bewaken proces, begeleiden en observeren en regelen onderhoud. In deze modules komen de vakinhouden van leidinggeven, leiderschapstijlen, communicatie, conflicthantering, werkplanning, begeleiding,

samenwerking, werkoverleg, bewaken voortgang, kwaliteit, veiligheid, commercieel handelen, administratie, ict-vaardigheden en projectmatig werken aan bod.

Naast deze vakinhouden komen ook de algemene vakken aan bod: Nederlands, Engels, rekenen en Loopbaan & Burgerschap.

De theorie is ondersteunend en gekoppeld aan de praktijk. Naast begeleiding door de docent en zelfstudie word je gestimuleerd om zelf de theorie in de praktijk toe te passen en hiervan te leren (via de praktijkopdrachten).

In de onderstaande schema's wordt het programma van de opleiding Technisch Leidinggevende beschreven. Er is per programma en leerlijn te lezen welke onderdelen in welke periode van de opleiding aan bod komen. Je kunt ook zien waar je leert.

Je kunt leren op verschillende plaatsen (context):

Binnen de school: **BIS**

Buiten de school: **BUS**, zoals opdrachten op het bedrijf waar je werkt of excursies

Beroepspraktijkvorming: **BPV**, het leerbedrijf waar je werkt of stageloopt

Legenda van de gebruikte afkortingen in het onderwijsprogramma (onderstaande tabel):

MOD = module   Vb. *MOD 1 = Module 1*

BOT = Begeleide onderwijstijd

SBU = studiebelastinguren

BIS = binnen de school

BUS = buiten de school

BPV = beroepspraktijkvorming

Voor tabellen zie volgende pagina.

Onderwijsprogramma				Context			Doorlooptijd en sbu
	Naam	Leerjaar	Periode ¹	BIS ²	BUS	BPV	
Beroepsgerichte basisdeel en profieldeel (integrale leerlijn)	MOD 1: Werkvoorbereiden en plannen Werkprocessen: B1-K1-W1 en B1-K1-W5, P2-K1-W1	1	1	X		X	7 weken 38,5 uur BOT, 31,5 uur zelf- studie en 210 uur bpv.
	MOD 2: Leiderschap Werkprocessen: B1-K1-W1, B1-K1-W3, B1-K1-W5, P2-K1-W3 en P2-K1-W1	1	1	X		X	7 weken 38,5 uur BOT, 31,5 uur zelf- studie en 210 uur bpv.
	MOD 3: Bewaken proces Werkprocessen: B1-K1-W4, B1-K1-W5 en B1-K1-W6	1	2	X		X	7 weken 38,5 uur BOT, 31,5 uur zelf- studie en 210 uur bpv.
	MOD 4: Begeleiden en observeren Werkprocessen: B1-K1-W2, B1-K1-W3, B1-K1-W5 en P2-K1-W3	1	2	X		X	7 weken 38,5 uur BOT, 31,5 uur zelf- studie en 210 uur bpv.
	MOD 5: Regelen onderhoud Werkprocessen: B1-K1-W6 en P2-K1-W2	1	3	X		X	6 weken 33 uur BOT, 27 uur zelfstudie en 180 uur bpv.

Onderwijsprogramma				Context			Doorlooptijd en sbu
	Naam	Leer- jaar	Periode	BIS	BUS	BPV	
Algemene Basisdeel (Basisleerlijn)	Rekenen intaketoetsen	1	1	X			10 uur zelfstudie
	Nederlands intaketoetsen	1	1	X			
	Intaketoets lezen	1	1	X			
	Intaketoets luisteren	1	1	X			
	Intaketoets schrijven	1	1	X			
	Engels intaketoetsen	1	1	X			
	Intaketoets lezen	1	1	X			
	Intaketoets luisteren	1	1	X			
	Intaketoets schrijven	1	1	X			

¹ Is afhankelijk van het instroommoment

² Dit vindt plaats op de locatie van het leerbedrijf

Algemene Basisdeel (Loopbaan-leerlijn)	Loopbaanmodule	1	1	X			20 uur zelfstudie
	Capaciteitenreflectie	1	1	X			
	Motievenreflectie	1	2	X			
	Werkexploratie	1	2	X			
	Loopbaanaansturing	1	3	X			
	Netwerken	1	3	X			
Algemene Basisdeel (Burgerschap-programma)	Burgerschap	1	2	X			10 uur zelfstudie
	Politiek Juridisch	1	2	X			
	Economisch	1	2	X			
	Soc. Maatschappelijk	1	2	X			
	Vitaal Burgerschap	1	2	X			

Onderwijsprogramma / keuzedelen ³			Context					Doorlooptijd en sbu
	Naam	Code	Leerjaar	Periode	BIS	BUS	BPV	
Keuze-delen	Lean en creatief (<i>Reflectieverslag</i>)	K0512	1	4	X		X	6 weken 33 uur BOT, 27 uur zelfstudie en 180 uur bpv.
	Praktijkopleider (<i>Praktijkopdrachten</i>)	K0087	1	4	X		X	6 weken 33 uur BOT, 27 uur zelfstudie en 180 uur bpv.

³ Het exacte aanbod van de te kiezen keuzedelen wordt in de loop van de opleiding bekendgemaakt

3. Examinering binnen de opleiding

Het examenprogramma is een overzicht van de examens waarmee jij te maken krijgt tijdens je opleiding.

3.1 Het examenprogramma

Je legt examens af die gericht zijn op jouw toekomstige beroep. Daarnaast zijn er ook examens voor bijvoorbeeld Nederlands, Engels en rekenen. In het volgende schema kun je zien welke examens je moet doen.

Examenprogramma									
Naam Kerntaak: Geeft direct leiding aan medewerkers/projecten									
Naam examen	Werk-proces	Examen-vorm (Zie 3.2.1)	Gelegenheid 1		Gelegenheid 2		Con-text (Zie 3.2.2)	Nor-mering	Weging
			Leer-jaar	Onder-wijs-periode	Leer-jaar	Onder-wijs-periode			
Proeve van Bekwaamheid B1-K1	B1.K1.W1 B1.K1.W2 B1.K1.W3 B1.K1.W4 B1.K1.W5 B1.K1.W6	PvB	1	4	1	4	bpv	O/V/G (V)	1
Naam Kerntaak: Geeft leiding aan technische werkzaamheden									
Naam examen	Werk-proces	Examen-vorm (Zie 3.2.1)	Gelegenheid 1		Gelegenheid 2		Con-text (Zie 3.2.2)	Nor-mering	Weging
			Leer-jaar	Onder-wijs-periode	Leer-jaar	Onder-wijs-periode			
Proeve van Bekwaamheid P2-K1	P2.K1.W1 P2.K1.W2 P2.K1.W3	PvB	1	4	1	4	bpv	O/V/G (V)	1

Nederlands									
Naam examen	Werk-proces	Examen-vorm (Zie 3.2.1)	Gelegenheid 1		Gelegenheid 2		Con-text (Zie 3.2.2)	Nor-mering	Weging
			Leer-jaar	Onder-wijs-periode	Leer-jaar	Onder-wijs-periode			
Nederlands Lezen/luisteren COE (centraal examen)	Generiek	COE	1	3	1	4	bi	Cijfer (nvt)	1
Nederlands Spreken (instellings-examen)	Generiek	MVE	1	3	1	3	bi	Cijfer (nvt)	1
Nederlands Schrijven (instellings-examen)	Generiek	SVE	1	3	1	4	bi	Cijfer (nvt)	1
Nederlands Gesprekken voeren (instellings-examen)	Generiek	MVE	1	3	1	3	bi	Cijfer (nvt)	1

Rekenen									
Naam examen	Werk-proces	Examen-vorm (Zie 3.2.1)	Gelegenheid 1		Gelegenheid 2		Con-text (Zie 3.2.2)	Nor-mering	Weging
			Leer-jaar	Onder-wijs-periode	Leer-jaar	Onder-wijs-periode			
Rekenen COE (centraal examen)	Generiek	COE	1	3	1	4	bi	Cijfer (nvt)	1

Engels									
Naam examen	Werk-proces	Examen-vorm (Zie 3.2.1)	Gelegenheid 1		Gelegenheid 2		Con-text (Zie 3.2.2)	Nor-mering	Weging
			Leer-jaar	Onder-wijs-periode	Leer-jaar	Onder-wijs-periode			
Engels Lezen/Luisteren COE (centraal examen)	Generiek	COE	1	3	1	4	bi	Cijfer (nvt)	1
Engels Spreken (instellings-examen)	Generiek	MVE	1	3	1	3	bi	Cijfer (nvt)	1
Engels Schrijven (instellings-examen)	Generiek	SVE	1	3	1	4	bi	Cijfer (nvt)	1
Engels Gesprekken voeren (instellings-examen)	Generiek	MVE	1	3	1	3	bi	Cijfer (nvt)	1

Examens keuzedelen:

Keuzedeel K0512: Lean en creatief

Kerntaak D1-K1: Lean en creatief innoveren				
Werkproces	Examen	Schaal	Weging	Inkoop / constructie ¹
D1.K1.W1: Ontwikkelt een inventieve mindset	PRS D1-K1: Examinering: Werkstuk/verslag (bpv)	O/V/G	1	Constructie
D1.K1.W2: Verbeterd lean en creatief (bedrijfs)processen	PRS D1-K1: Examinering: Werkstuk/verslag (bpv)	O/V/G	1	Constructie

¹ Aangeven per exameninstrument

Keuzedeel K0087: Praktijkopleider

Kerntaak D1-K1: Organiseert het leerproces van de (lerende) medewerkers in de praktijk				
Werkproces	Examen	Schaal	Weging	Inkoop / constructie ¹
D1.K1.W1: Voert met de (lerende) medewerker het selectiegesprek	PVB D1-K1 + D1-K2: Examinering: Proeve van Bekwaamheid (bpv)	O/V/G	1	Constructie
D1.K1.W2: Maakt een inwerkprogramma voor de (lerende) medewerker	PVB D1-K1 + D1-K2: Examinering: Proeve van Bekwaamheid (bpv)	O/V/G	1	Constructie
D1.K1.W3: Stelt de beginsituatie en leerbehoefte van de (lerende) medewerker vast	PVB D1-K1 + D1-K2: Examinering: Proeve van Bekwaamheid (bpv)	O/V/G	1	Constructie
D1.K1.W4: Bepaalt in overleg met de (lerende) medewerker de leeractiviteiten	PVB D1-K1 + D1-K2: Examinering: Proeve van Bekwaamheid (bpv)	O/V/G	1	Constructie
D1.K1.W5: Stelt een planning op	PVB D1-K1 + D1-K2: Examinering: Proeve van Bekwaamheid (bpv)	O/V/G	1	Constructie
D1.K1.W6: Onderhoudt contacten met de bpv-begeleider van de onderwijsinstelling en de adviseur in de regio	PVB D1-K1 + D1-K2: Examinering: Proeve van Bekwaamheid (bpv)	O/V/G	1	Constructie

3.2 Vormen van examens

Binnen de opleiding kun je te maken krijgen met verschillende vormen van examineren. Bij het beroepsgerichte deel is voor de kerntaken B1-K1 en P2-K1 de Proeve van Bekwaamheid (PvB) de leidende examenvorm.

De PvB vindt altijd plaats op jouw werkplek(ken) bij het leerbedrijf waar de beroepspraktijkvorming plaatsvindt, dus in de reële beroepspraktijk.

De PvB over de kerntaken B1-K1 en P2-K1 vindt plaats aan het einde van leerjaar 1.

Om de onafhankelijkheid bij het afnemen van de Proeve van Bekwaamheid te waarborgen, heeft Summa Procestechnologie er voor gekozen dat docenten van hetzelfde onderwijsteam elkaars studenten beoordelen. De schoolassessoren (docenten) die de PvB afnemen zijn niet recent betrokken geweest bij het onderwijs van de student. Dit is conform de richtlijnen van het Summa College om onafhankelijkheid te waarborgen: optie 1.1a van dit reglement wordt toegepast.

Naast het beroepsgerichte deel moet je gedurende de opleiding ook examens maken over Nederlands, Engels en rekenen. Dit zijn vaardigheidsexamens (VEX).

De resultaten van de zes instellingsexamens van Nederlands en Engels (Schrijven, Spreken en Gesprekken voeren) worden binnen 30 dagen door de examencommissie vastgesteld.

Een totaaloverzicht van je examens staat in het [examenplan](#) hieronder.

Overzicht opleiding Technisch Leidinggevende: Opleiden en examineren⁴

Ontwikkelingsgericht leren		Examinering	
<u>Basisdeel</u> maand 1 t/m 4	<u>Profieldeel</u> maand 5 t/m 11	<u>Examenperiode 1</u> vanaf maand 6	<u>Examenperiode 2</u> maand 12
KERNTAAK B1-K1	KERNTAAK P2-K1	Algemeen: Nederlands, Engels en rekenen	KERNTAAK B1-K1 en P2-K1

Inhoud examenperioden generieke vakken

Examenperiode	Wanneer	Wie	Tijdsduur/ Kerntaak	Plaats	Examenonderdelen
1	Tweede helft van de opleiding (flexibel in te plannen door de docent vanaf maand 6)	Docent	10 uur (totaal 11 examens)	Binnenschools en/of Buitenschools op het BPV-lerbedrijf	<u>Nederlands</u> <ol style="list-style-type: none"> Luisteren (Digitaal examen) Spreken (Mondeling) Gesprekken voeren (Mondeling) Lezen (Digitaal examen) Schrijven (Digitaal examen) <u>Engels</u> <ol style="list-style-type: none"> Luisteren (Digitaal examen) Spreken (Mondeling) Gesprekken voeren (Mondeling) Lezen (Digitaal examen) Schrijven (Digitaal examen) <u>Rekenen</u> (Digitaal examen) <ol style="list-style-type: none"> Getallen, Verhoudingen, Meten en meetkunde en Verbanden

⁴ De aangegeven weken zijn schoolweken. De opleiding duur één schooljaar, dat zijn 40 schoolweken.

Examinering Nederlands

Nederlands			
Domeinen	Examen / Vaardigheid	Niveau	Examen- periode
1. Mondelinge taal- vaardigheid	1. Luisteren: VEX (bi) Landelijk digitaal examen	3F	1
	2. Spreken: VEX (bi) Mondeling	3F	1
	3. Gesprekken voeren: VEX (bi) Mondeling	3F	1
2. Leesvaardigheid	4. Lezen: VEX (bi) Landelijk digitaal examen	3F	1
3. Schrijfvaardigheid	5. Schrijven inclusief begrippenlijst en taal- verzorging: VEX (bi) Schrijfopdracht	3F	1
4. Begrippenlijst en taalverzorging			

Examinering Engels

Engels		
Examen / Vaardigheden	ERK- Niveau	Examen- periode
6. Luisteren: VEX (bi) Landelijk digitaal examen	B1	1
7. Spreken: VEX (bi) Mondeling	A2	1
8. Gesprekken voeren: VEX (bi) Mondeling	A2	1
9. Lezen: VEX (bi) Landelijk digitaal examen	B1	1
10. Schrijven: VEX (bi) Schrijfopdracht	A2	1

Examinering rekenen

Rekenen		
Examen / Vaardigheden	Niveau	Examen- periode
11. Getallen, Verhoudingen, Meten en meetkunde en Verbanden: VEX (bi) Landelijk digitaal examen	3F	1

3.3 Landelijke eisen Nederlands, rekenen en Engels

Voor Nederlands, Engels en rekenen zijn er landelijke eisen gesteld. De eisen voor deze onderdelen zijn verschillend. Dit is afhankelijk van:

- Niveau van de opleiding
- Duur van de opleiding
- Het jaar waarin je gediplomeerd wordt

Ook voor de cijferberekening en de herkansing zijn aparte regelingen.

De landelijke eisen
vind je [hier](#).

Klik hier voor de [landelijke
herkansingsregeling](#) voor de
centrale examens.

3.4 Veel voorkomende vrijstellingen

Misschien kom je in aanmerking voor een vrijstelling voor delen van de opleiding, omdat je die al ergens anders hebt afgerond. Vrijstelling kun je krijgen voor: onderwijs en/of examen.

- **Een vrijstelling voor delen van het onderwijsprogramma** vraag je aan via de loopbaanbegeleider. Je vraagt vrijstelling aan met een goede onderbouwing.
- **Vrijstellingen voor het examen:** neem je eerst contact op met je loopbaanbegeleider. Via hem/haar kun je een aanvraagformulier krijgen. Je vrijstellingsverzoek moet altijd goed onderbouwd zijn. Je dient het in bij de examencommissie. De examencommissie keurt jouw aanvraag goed of af.

In het examenreglement kun je meer lezen over de vrijstellingsregeling voor examens. Als je een vrijstelling krijgt, maken we afspraken over hoe jouw onderwijsprogramma eruit komt te zien.

Klik hier voor veel
voorkomende
[vrijstellingen](#).
[Zie: examenreglement](#)

3.5 Regelingen met betrekking tot examens

Het Summa College heeft een examenreglement. In dit document worden alle regels rondom de examens beschreven. Hier vind je bijvoorbeeld wat je moet doen als je het niet eens bent met een uitslag van het examen.

[Klik hier](#) voor de het examenreglement

4. Wanneer krijg je jouw diploma?

Je krijgt jouw diploma als je aan de onderstaande eisen hebt voldaan.

Diploma-eis	Slaag/zak
Kerntaken	Oordeel per kerntaak minstens voldoende en/of cijfer 6
Wettelijke vereisten, indien in kwalificatie opgenomen	Oordeel voldoende
Branchevereisten, indien in kwalificatie opgenomen	Oordeel voldoende
Nederlands, rekenen, Engels	Kijk hier voor de slaag-zakregeling
Loopbaan & Burgerschap	Voldaan aan de inspanningsverplichting
BPV	Met positieve beoordeling voltooid, waarbij oordeel leerbedrijf is betrokken.
Keuzedelen	Aanwezigheid van een examenresultaat (voldoende of onvoldoende) voor de keuzedelen die deel uitmaken van de keuzedeelverplichting

5. Relevante regelingen

Summa heeft diverse regelingen die van belang zijn voor jou als student zoals bijvoorbeeld het Studentenstatuur, de klachtenregeling, gebruik van ICT.

[Regelingen Summa](#)

6. Overzicht onderwijs- en BPV-uren

Crebonummer	25161 (Technisch Leidinggevende (processtechniek))
Opleidingscode	25161BBL12.04
Leerweg	BBL

Activiteiten
Begeleide onderwijsactiviteiten (BOT), zoals opdrachten, praktijk- en theorielessen.
Beroepspraktijkvorming (BPV)
Keuzedelen

* BOT = Begeleide onderwijstijd

Totaal BOT en BPV

Totaal BOT en BPV leerjaar

Zelfstudie

Totaal BOT, BPV en zelfstudie leerjaar

Activiteiten
Begeleide onderwijsactiviteiten (BOT), zoals opdrachten, praktijk- en theorielessen.
Beroepspraktijkvorming (BPV)
Keuzedelen

Totaal BOT en BPV alle leerjaren

Zelfstudie

Totaal BOT, BPV en zelfstudie alle leerjaren

Leerjaar 1

BOT	BPV
187	
	1020
33	180

220	1200
1420	
180	
1600	

Totaal alle leerjare

BOT	BPV
187	
	1200
33	180

1420	
180	
1600	